

FEMINISTIČNA TEORIJA

Prizadeva si razkriti položaj ženske v družbi, družbo pa opazuje iz ženskega kota. Želi spremeniti položaj ženske in spremeniti družbo v celoti ♦ je akcionistična. Sociologiji očita, da je sociologija oblikovana kot moška veda, Comte je bil patriarhalističen ♦ družina je osnovna celica družbenega življenja. Durkheim in Weber sta sociologa moške perspektive, čeprav je Weber čutil ta problem.

V sociologiji naletimo na tritipe obravnave razmerja med moškim in žensko. Ženske imajo nižji družbeni položaj ♦ to dejstvo v sociologiji razlagajo na tri načine :

1. Trditev, da je to biološko determinirano. Ta način najdemo že pri Aristotelu, ki pravi, da je ženska pomanjkljiva, da ji nekaj manjka, vendar ima ta razlaga veliko bolj vplivne in znanstveno utemeljene zagovornike. Ženske rojevajo in so zato usmerjene k družinskemu življenju, hkrati pa so telesno šibkejše. Glede tega je Murdock naredil raziskavo družb. On je slovit antropolog, ki je obdelal več sto družb in ugotovil, da povsod moški opravljajo težja opravila (delo v rudniku, gozdu, z živino♦) in družbeni položaj moškega izvira iz teh funkcij v nasprotju z žensko. Oakley-eva pa je opravila analizo tega in ugotovila, da pogosto ženske in moški skupaj opravljajo težja opravila. Iz tega izhaja, da ni biološko nujno, da bi ženske opravljale najlažja dela, to je stvar družbene organizacije. Prva razlaga je biologistična. Tiger pravi, da imajo moški in ženske različno biogramatiko, ki pripelje do tega, da se ženske čustveno navezujejo na otroke, moški pa si iščejo pridobitniške dejavnosti.

2. TEORIJA O SPOLNI NEENAKOSTI

Izhaja iz razdelitve redkih dobrin v družbi, ženske imajo manj dostopa do gmotnih dobrin, imajo nižji družbeni položaj, manj političnega vpliva. Do tega pride zaradi aranžmajev v družbeni organizaciji. Tako moški kot ženske si želijo bolj enakopravnih razmerij, ki pa so tudi možna. Bernard-ova je analizirala zakon. Pravi, da je kulturno na ravni ideologije in vrednot zakon idealiziran s tem, da se ženske samouresničujejo z njim, za moške pa je to mešanica obveznosti in užitka. To je institucionalno, ko moški dobi pravico, da se giba zunaj zakona. Izkušnje kažejo, da gre za zakon moža, ki mu norme dokazujejo avtoriteto, neodvisnost. Za ženo pa je zakon skupnost, kjer je le-ta brez vpliva, je odvisna in mora opravljati gospodinjске storitve. Znaki stresa so najbolj pogosti pri poročenih ženskah. Ta teorija je liberalistična ♦ rešitev se nahaja v večji enakopravnosti, v prizadevanjih za pozitivno diskriminacijo. (v določeni instituciji mora biti zaposlenih toliko in toliko žensk).

3. TEORIJA O SPOLNEM ZATIRANJU

Moški naj bi zavedoma ali ne, zatirali ženske, da bi dosegli dominanten družbeni položaj. Obstajata NEOFREUDOVSKA IN MARKSISTIČNA RAZLAGA o tem.

a) prva postavi Freuda na glavo. Freud meni, da so ženske drugorazredna bitja in v osnovnih izkušnjah v otroštvu, ženske dobijo takšno psihično strukturo, da se podredijo moškemu. Neofreudovci pa pravijo, da ženske pri rojevanju dobijo neko izkušnjo, ki so jim jo moški nevoščljivi in so zato frustrirani. Pri tem je pomembno, da se ženske soočijo s smrtjo pri rojevanju, moški pa imajo strah pred njo. Moški kompenzirajo to z ustvarjanjem orožja, religije in drugih dobrin, ter z uveljavitvijo patriarhalne ureditve, kjer so dominantni.

b) Marksistična teorija : najdemo jo že pri Engelsu. Izvor družine, zasebne lastnine in države (1884). Gre za konec prvotne skupnosti. Naraščanje proizvodnje v vseh panogah je oblikovanje patriarhata na srednji stopnji divjaštva usposobilo delovno silo, da je proizvajala več produktov kot je bilo potrebno za njeno preživetje. Presežek pri pridelkih je bil zdaj pri možu, žena pa ga je samo skupaj z njim uživala, ni pa bila udeležena pri lastnini. Patriarhat je doba, ko vlada mož in to razmerje moške prevlade je produkt določenega načina proizvodnje. Engels je optimist in meni, da je to možno spremeniti. Današnje teoretikarke pa poudarjajo, da

se reproducirajo drugi dejavniki s katerimi se zagotavlja zatiranje. MILETT piše, da vzgoja in socializacija ustvarjata dva spolno tipizirana elementa

- pri moškemu agresivnost, učinkovitost, inteligenco.
- Pri ženski pa pasivnost, neučinkovitost, _____.

Vzrok vsega je v družini. Gospodinjsko delo ženske postane in ostane neplačano, na trgu pa je manj plačana in ženske se vzpodbuja naj sprejmejo manj plačano delovno mesto.

Zatiranje žensk se uresničuje tudi z usmerjanjem žensk k brezposelnosti. Teorija zatiranja zahteva revolucionarno spremembo ♦ treba je priti do zavedanja tega problema, potem pa do določene ženske družbe ali pa do revolucioniranja obstoječe družbe.

Metodologija : ta prizadevanja so akcionistična. Večji del te sociologije je kvalitativno orientiran. Gre za fenomenološke, historične pristope, kjer ni kvantitativne analize. Gre za avtobiografije, za razgovore, za razumevanje situacije.